

maga az átalakulás mozzanata révén. A kántáló diákok köré mintegy „kiépül” az osztályterem – ahogyan Heideggernél, *A műalkotás eredetében*, a görög isten köré a görög templom.⁵ Így – maradva a heideggeri terminológiánál – a diákok a műalkotás karakterisztikumait is magukra öltik, azáltal, hogy jelenlétük szolgáltatja a phüszisz feltárulásának alapját. Szubjektumokból dolgokká, a körülöttük és általuk létező világot feltárulásában megmutató létezőkké váltak. Teszik mindezt egy műben, melynek ők maguk – az olvasó felől nézve – természetszerűleg részei, és amelyben egy filmforgatásról szóló film tervezetében a metafikció és a mimézis végletes lehetőségeként még a versbéli levélhullást is megjelenítik a könyvlapok levegőbe szórásával. Az akusztikai dimenzió kulcsfontosságú: az osztályterem egyre intenzívebb hangi ingerek által szilárdul meg, de a szertartást a tanárnő hangja vezeti. (Mint azt Gumbrecht idézi, életének egy kései interjújában Hans-Georg Gadamer is kulcsfontosságúnak nevezte az akusztikai dimenzió szerepét a költészetben.⁶) *A bajnok* egy korábbi pontján, a Márai lakásán tett látogatáskor az infantilis humorra kitörő görcsös és fékezhetetlen nevetés vagy az utcán rohangáló szereplők kiabálása („Barátok vagyunk”, „Barátom van”, amit a járókelők ráadásul félrehallanak) ezen átváltozás előgyakorlatainak is tekinthetők, noha az előbbinél Márai még meg is jegyzi: „csak semmi ceremónia”. Mindezzel nem egy allegorikus olvasat szükségességét, pusztán egy, jelenlét-filozófiai összefüggésben látott Hajnóczy-világmodell lehetőségét szándékoztam felvetni, amelyhez szükségszerűen további színház-, film- és performativitás-elméleti reflexiók csatlakozhatnak. Mindezt azonban már egy későbbi, *A bajnokra* és más vonatkozó Hajnóczy-művekre figyelmes elemzés fogja és tudja bővebben kibontani.

⁵ Martin Heidegger, *A műalkotás eredete*, ford.: Bacsó Béla, In M.H., *Rejtektak*, Osiris, Budapest, 2006, 31.

⁶ Idézi: Gumbrecht, *Túl a jelentésen*, 57.